

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Kontroll av finansiell rapportering

Utstederseminar 14. november 2024

Lars Jacob Braarud, seksjonsleder

Agenda

- Finanstilsynets kontroll
- Avsluttede saker
- Mangler og svakheter ved foretakenes rapportering
- Prioriterte områder for kontroll av årsrapporten for 2024

1. Finanstilsynets kontroll

Finanstilsynets rolle

Finanstilsynet skal bidra til finansiell stabilitet og velfungerende markeder

Det overordnede målet med Finanstilsynets kontroll av foretakenes rapportering er å sikre et effektivt verdipapirmarked

Kontroll av rapportering

Finanstilsynet fører kontroll med at årsregnskap, årsberetning, halvårsregnskap og annen finansiell rapportering fra utstedere av omsettelige verdipapirer som er eller søkes notert på regulert marked i EØS, er i samsvar med lov eller forskrifter.

Finanstilsynet fører i tillegg kontroll med format på årsrapportene og markeringer i konsernregnskaper (ESEF "European Single Electronic Format").

Formålet med kontrollen er å avdekke vesentlige rapporteringsavvik.

Finanstilsynet fører også kontroll med foretakenes revisjonsutvalg.

Kontroll rapportering – utvalg og virkemidler

Finanstilsynet bruker flere kriterier for å velge hvilke foretak som skal kontrolleres.

- Noen foretak blir valgt ut som følge av signaler eller rotasjon, mens andre foretak blir valgt ut på bakgrunn av risikovurderinger. Den risikobaserte analysen bygger blant annet på innrapportering av opplysninger fra foretakene via Altinn.

Tiltak for å sikre korrekt finansiell rapportering

- Finanstilsynet kan pålegge foretak å
 - Endre fremtidig regnskapspraksis
 - Korrigere feil i neste rapportering
 - Gi offentlig tilleggsinformasjon

Finanstilsynet publiserer avsluttende brev i kontrollsaker

- Tilgjengelig på Finanstilsynets hjemmeside og legges ut på Finanstilsynets egen ticker på Newsweb.

Bruk av offentlig tilleggsinformasjon

Finanstilsynet kan pålegge foretakene å gi offentlig tilleggsinformasjon ved melding til børsen eller på annen måte, jf. vphl. § 19-1 andre ledd, jf. verdipapirforskriften § 17-8 c.

- Finanstilsynet har de senere årene sett et økende behov for at foretak i etterkant av kontrollsaker gir offentlig tilleggsinformasjon ved melding til børsen («corrective note»)
- Slik informasjon skal inneholde konsekvenser og virkninger av eventuelle endringer i avlagt finansiell rapportering. Det er viktig at informasjonen offentliggjøres så tidlig som mulig, før ny finansiell rapportering avlegges.
- I enkelte tilfeller pålegger Finanstilsynet foretaket å vedlegge slik publisert tilleggsinformasjon hver gang tidligere avlagte finansielle rapporter benyttes, eksempelvis der den finansielle rapporten senere benyttes i et prospekt.

2. Avsluttede saker

Overordnede observasjoner

Kontrollene har omfattet flere forhold i årsrapportene for 2022 og i delårsrapportene for 2023

Et forhold som har vært vurdert i flere av sakene er åpenhet i noteopplysninger

- Finanstilsynet har sett på investeringseiendom i tre foretak
 - I årsregnskapet til Olav Thon Eiendomsselskap ASA ble det påpekt at foretakets klasseinndeling medførte at det ikke var et tilstrekkelig detaljnivå på foretakets noteopplysninger
 - I årsregnskapet til Entra ble det avdekket uklarheter og mangler i noteopplysninger knyttet til opplysninger om inndataene benyttet til måling av virkelig verdi
 - I 3. kvartalsrapporten for 2023 til Borgestad ASA så Finanstilsynet på flere forhold, og det ble også her påpekt viktigheten av å gi tilstrekkelige noteopplysninger knyttet til sentrale forutsetninger

Overordnede observasjoner – forts.

- Finanstilsynet har videre sett på nedskrivningsvurderinger i tre foretak
 - I årsregnskapet til Adevinta ASA fant Finanstilsynet at det ikke var gitt tilstrekkelige opplysninger om verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og om forsknings- og utviklingskostnader
 - I delårsregnskapet for første halvår 2023 til Aker Horizons ASA manglet det opplysninger om viktige forutsetninger som ble brukt ved fastsettelsen av det gjenvinnbare beløpet
 - Finanstilsynet stilte også spørsmål til Borgestad om slike forhold, noe som resulterte i blant annet vesentlig mer omfattende noteopplysninger i årsregnskapet for 2023

God og tilstrekkelig noteinformasjon er viktig for å forstå regnskapet og utsteders økonomiske stilling

Andre forhold i sakene

Revisjonsutvalg

- Revisjonsutvalgets rolle kan være relevant å vurdere i kontrollsaker. I saken med Borgestad ASA ble revisjonsutvalget minnet på sine oppgaver.
- Oppfølging av revisjonsutvalgets rolle vil også kunne være aktuelt å vurdere i forbindelse med kontroll av bærekraftsrapportering

Konsistens

- Det er stort fokus på konsistens mellom bærekraftsrapporteringen og årsregnskapet
 - Jfr. EFRAG sitt foredrag senere i dag om dette temaet
- Finanstilsynet ønsker å påpeke og minne om at dette også gjelder andre deler av rapporteringen.
 - I saken med Borgestad ASA ble det påpekt manglende konsistens mellom informasjon gitt i redegjørelse om foretaksstyring og omfanget på avdekkede feil i foretakets avlagte finansielle rapportering
 - Finanstilsynet forventer at det er konsistens mellom alle deler av årsrapporten

3. Mangler og svakheter ved foretakenes rapportering

Forsinket rapportering

- 3 foretak har blitt ilagt overtredelsesgebyr for forsinket rapportering av årsrapporten for 2023
- 1 foretak har blitt ilagt overtredelsesgebyr for forsinket rapportering av halvårsrapporten for 2023 og halvårsrapporten for 2022 (avvikende regnskapsår)

Form- og innholds krav i finansiell rapportering

- 14 foretak har mottatt kritikk for mangler og svakheter i års- og halvårsrapporter:
 - 1 foretak manglet ledelseserklæringen i årsrapporten
 - 4 foretak manglet årsrapporten i XHTML-format
 - 2 foretak manglet merking av IFRS konsernregnskap i årsrapporten
 - 1 foretak hadde ikke offentliggjort årsrapport i XHTML-format
 - 1 foretak hadde ikke publisert redegjørelse om foretaksstyring i årsrapporten
 - 5 foretak manglet ledelseserklæringen i halvårsrapporten
- I tillegg har Finanstilsynet tilskrevet 15 foretak som offentliggjorde en årsrapport som ikke tilfredsstilte de tekniske kravene til ESEF

Rapporteringsplikter

Innmelding av avvikende revisjonsberetning

- Foretaket skal sende melding til Finanstilsynet ved avvikende revisjonsberetning
 - Vphl §5-5 (5)
- Flere foretak etterlevde ikke dette kravet

Rapportering til Finanstilsynet

- KRT 1003
- Øvrige forespørsler om informasjon
- Foretakene har plikt til å gi opplysninger, Vphl §19-2 (7)

4. Prioriterte områder for kontroll av årsrapportene for 2024

Prioriterte områder for kontroll av årsregnskap

Likviditet

- Leverandørfinansiering, herunder nye opplysningskrav og avstemminger i henhold til IAS 7 og IFRS 7.
- Klassifisering av og opplysninger om finansielle forpliktelser med lånevilkår. Finanstilsynet minner særlig om klargjøringer i IAS 1 som gjelder for årsregnskap for 2024
- Oppstilling over kontantstrømmer, herunder etterlevelse av krav i IAS 7 om bruttopresentasjon, eventuelle tilleggsopplysninger om vesentlige investerings- eller finansieringstransaksjoner, og klassifisering av innlån vs. kassekreditt.

Prioriterte områder for kontroll av årsregnskap forts.

Regnskapsprinsipper, vurderinger og viktige estimater

- Opplysninger om vesentlige regnskapsprinsipper, vurderinger og estimeringsusikkerhet skal være selskapsspesifikke og konsistente med øvrig informasjon i regnskapet
- Tydelige opplysninger om
 - hvilke vurderinger som har hatt størst innvirkning på beløpene som innregnes i regnskapet
 - vesentlige vurderinger og forutsetninger som ligger til grunn for avgjørelsen om kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse
 - viktige kilder til estimeringsusikkerhet, herunder hvordan estimeringsusikkerhet påvirkes av betydelige makroøkonomiske, teknologiske, sosiale, klimamessige og geopolitiske relaterte forhold

Prioriterte områder for kontroll av årsregnskap forts.

- Opplysninger om vesentlige vurderinger knyttet til driftsinntekter fra kontrakter med kunder, for eksempel
 - Usikkerhet om inntekter og kostnader i langsiktige kontrakter som har leveringsforpliktelser som oppfylles over tid, for eksempel vurderinger knyttet til måling av progresjon og begrensninger av estimater av variabelt vederlag
 - Tapsbringende kontrakter under IAS 37
 - Informasjonen som skal gis om foretakets gjenstående leveringsforpliktelser etter IFRS 15.120. Når utstedere bruker alternative resultatmål (for eksempel ordresreserve, ordreinntak og ordrebacklog) utenfor regnskapet, i års- og delårsrapporten, må overholdelse med ESMAs retningslinjer for alternative resultatmål vurderes

Prioriterte områder for kontroll av bærekraftsrapportering

Vesentlighetsvurderinger i rapportering etter ESRS

Den doble vesentlighetsanalysen er selve fundamentet for bærekraftsrapportering etter ESRS, og den skal dekke både påvirkningsvesentlighet og finansiell vesentlighet. EFRAG har utarbeidet en implementeringsveiledning som kan være til hjelp ved gjennomføring av dobbel vesentlighetsanalyse.

- Det forventes at foretakene gir detaljert informasjon om prosessen som leder frem til foretakets identifiserte vesentlige områder, herunder foretakets involvering av interessenter.
- Alle opplysningskrav og datapunkter i ESRS 2 er obligatoriske, uavhengig av vesentlighet.
- For ESRS E1 Klimaendringer er det et utvidet åpenhetsregime med spesifikke krav til opplysninger dersom foretakets konklusjon er at klimaendringer ikke er et vesentlig område.

Prioriterte områder for kontroll av bærekraftsrapportering forts.

Omfang og struktur på bærekraftsrapporten

- Bærekraftsrapporten skal dekke samme rapporteringsenhet som regnskapet. For konsoliderte bærekraftsrapporter innebærer dette samme omfang av konsolidering som konsernregnskapet.
- Bærekraftsrapporten skal i tillegg dekke vesentlig påvirkning, risiko og muligheter i foretakenes verdikjede.
- Strukturen på bærekraftsrapporten fremgår av ESRS 1, som også gir regler knyttet til bruk av interne kryssreferanser og referanser til andre dokumenter.
- Foretakene forventes å gi informasjon som gjør en bruker i stand til å forstå sammenhenger med andre deler av foretakets rapportering, herunder regnskapet.

Prioriterte områder for kontroll av bærekraftsrapportering forts.

Rapportering etter Taksonomiens artikkel 8

Rapportering etter taksonomiforordningens artikkel 8 for samtlige seks miljømål.

- Det er obligatorisk å benytte de oppdaterte rapporteringsskjemaene ved taksonimirapportering. Skjemaene skal benyttes uten tilpasninger eller endringer, og foretakene må sikre at kun de tillatte svaralternativene benyttes i kolonne for vesentlig bidrag og DNSH. Det er ikke tillatt å unnlate å rapportere skjemaene.
- Dobbelttelling ved beregning av taksonomi-KPI-ene i tilfeller der en økonomisk aktivitet vesentlig bidrar til flere miljømål, er ikke tillatt. Det forventes at sannsynligheten for at aktiviteter bidrar til flere miljømål, er høyere nå fordi foretakene for 2024 skal rapportere på alle seks miljømål.
- Det er krav om å gi referanser til regnskap og noter for omsetning og CapEx, slik at nevner kan avstemmes.
- Foretakene bør etterstrebe transparens og gi tilstrekkelig tilleggsinformasjon for å sikre klare, fullstendige og foretaksspesifikke forklaringer knyttet til sine taksonomivurderinger.

Prioriterte områder for kontroll av ESEF-rapportering

- Korrekt merking («tagging»/«mark-ups»): Regnskapslinjen skal merkes med det elementet i taksonomien med den regnskapsmessige betydningen som er nærmest
- Bruk av elementer som ikke finnes i taksonomien («extensions») og forankring («anchoring») av disse: «Extensions» skal kun lages når bruk av det nærmeste taksonomielementet vil være misvisende ut fra den regnskapsmessige betydningen. Videre skal elementer som ikke finnes i taksonomien, forankres til taksonomielementet med nærmest regnskapsmessig betydning
- Konsistens og fullstendighet av merking («tagging»): Det skal være konsistens mellom merking av vesentlige poster i primæroppstillingene og noteopplysningene. Alle obligatoriske merkinger listet i Annex II av RTS om ESEF, skal gjennomføres dersom opplysningen er til stede i regnskapet
- Det skal være korrekt og nøyaktig bruk av fortegn og konsistent bruk av benevnelser (eksempelvis TNOK, MNOK mv.)
- Konsistens og nøyaktighet i delsummer og summer

Det vil være særskilt søkelys på balanseoppstillingen på alle de ovennevnte punktene

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY